

Ilomantsin kunnan kotouttamisohjelma

Hyvinvointilautakunta 26.4.2018 § 21
Kunnanhallitus 21.5.2018 § 67
Kunnanvaltuusto 28.5.2018 § 24

Sisällys

1. Kotouttamisohjelman lähtökohdat	3
2. Kotouttamisen vastuunjako kunnassa	3
3. Suunnitelma kotoutumista edistävästä toimista	4
3.1. Alkukartoitus	4
3.2. Kotoutumissuunnitelma	5
4. Tulkkauskeskymykset	6
5. Neuvontapalvelut ja tiedottaminen	6
6. Kunnan toimet ja tekijät hallintokunnittain	7
6.1. Sivistystoimen palvelut	7
6.1.1. Varhaiskasvatus	7
6.1.2. Koulutoimi	7
6.1.3. Vapaa-aika	9
6.2. Asuminen	11
6.3. Kunnan työllisyystoiminta	11
7. Kolmas sektori	11
8. Seurakunnat	11
8.1. Iiomantsin evankelisluterilainen seurakunta	11
8.2. Iiomantsin ortodoksiseurakunta	12
9. Ohjelman seuranta	12

1. Kotouttamisohjelman lähtökohdat

Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010 velvoittaa kuntia laatimaan kuntakohtaisen maahanmuuttajien kotouttamisohjelman sekä osallistumaan maahanmuuttajien kotouttamisen seutukunnallisiin suunnitelmiin ja yhteistyöhön. Kotouttamisohjelma on edellytys kiintiöpakolaisten kuntakorvausten saamiselle. Ilomantsissa on tehty edelliset kunnalliset maahanmuuttajien kotouttamisohjelmat vuosina 2005 ja 2012. Tämä ohjelma on aiemman ohjelman päivitys.

Kotouttamisohjelma käsittelee pääasiassa kuntien järjestämisvastuulla olevia kotoutumislain mukaisia tehtäviä, ja sen ulkopuolelle jätetään esimerkiksi terveydenhoitoon sekä sosiaalityöhön liittyvät tehtävät, jotka ovat Siun soten vastuulla. Ohjelmassa ei ole eritelty erikseen jokaisen viranomaisen tai kunnan palveluissa tehtävää työtä. Ajantasaiset palvelutiedot löytyvät parhaiten asianomaisten tahojen omilta verkkosivuilta.

Kotoutumislain tarkoituksena (1§) on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. Lakia sovelletaan henkilöön, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa, sekä henkilöön, jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelulupakortti ulkomaalaislain mukaisesti.

Kotouttamislain tavoitteita edistäviä toimenpiteitä ovat alkukartoituksen alkuhaastattelu ja maahanmuuttajan kulloisenkin tilanteen edellyttämä tarkentavat toimenpiteet, joiden pohjalta laaditaan yhdessä maahanmuuttajan kanssa kotoutumissuunnitelma. Kotoutumisen kannalta keskeistä on, että maahanmuuttaja oppii suomen kielen sekä yhteiskunnan ja työelämän toimintatavat tullakseen suomalaisen yhteiskunnan täysivaltaiseksi jäseneksi.

Kotoutumiseen liittyvien palveluiden järjestämisen lähtökohtina ovat asiakaslähtöisyys ja asiakkaan tarpeet. Tavoitteena on yhtäältä maahanmuuttajan ohjaaminen suomalaisen yhteiskunnan jäsenyyteen ja suomalaiseen kulttuuriin sopeuttamien ja toisaalta oman kulttuuri-identiteetin säilyttäminen.

Kotouttamistyössä on paljon rajapintoja eri viranomaisten kanssa. Yhteistyötä tehdään mm. Siun soten, poliisin lupapalvelujen, Kelan, työvoimaviranomaisten ja verotoimiston kanssa. Maahanmuuttajia opastetaan tarvittavien palvelujen pariin.

2. Kotouttamisen vastuunjako kunnassa

Ilomantsissa osa maahanmuutosta on työ- ja perheperusteista omaehtoista ja vapaata maahanmuuttoa. Kunta pyrkii vastaamaan tällaisten maahanmuuttajien kotouttamistarpeisiin olemassa olevien resurssien puitteissa ja kehittämään kotoutumista edistäviä työ-, ohjaus- ja palvelukäytäntöjä.

Toinen maahanmuuttajaryhmä ovat pakolaiset. Kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta kunta voi tehdä sopimuksen ELY-keskuksen kanssa.

Ilomantsissa toteutetaan maahanmuuttajatyötä pääosin osana tavanomaisia palveluita ja tarpeen mukaan erillisenä palveluna. Niiltä osin kuin on mielekästä, maahanmuuttajapalvelut toteutetaan seutukunnallisena yhteistyönä (maahanmuuttotyön koordinointi, tulkkipalvelut, neuvontapalvelut, rasisminvastainen työ).

Ilomantsin kunnan hallinto- ja palvelurakenteen mukaisesti päävastuu maahanmuuttajapalveluista (alkukartoituksista, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä kotoutumissuunnitelmista ja toimenpiteistä) on sivistystoimella. Maahanmuuttoasioiden yhdyshenkilöksi on nimetty hyvinvointilautakunnan esittelijä. Kokonaisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisasioissa kunnassa on kunnanhallituksella.

Maahanmuuttajatyöhön ja maahanmuuttaja-asiakkaiden kohtaamiseen liittyvään ja tarjolla olevaan koulutukseen osallistutaan mahdollisuuksien mukaan täydennys- tai muun koulutuksen puitteissa. Koska pienessä kunnassa maahanmuuttajien määrä on suhteellisen pieni, koko henkilöstön kouluttaminen maahanmuuttaja-asioihin ei ole mielekäs ratkaisu. Toisaalta on huolehdittava siitä, ettei tietotaito ole myöskään yhden työntekijän varassa.

Konkreettisia kotoutumista edistäviä toimenpiteitä, joita kunta tarjoaa, ovat palveluohjaus ja -neuvonta, kulloinkin tarvittava asiointitulkkkaus sekä kansalaisopiston kieli- ja muut kurssit. Kunnalla on kokemusta ja halukkuutta maahanmuuttajien työllistämiseen, edellyttäen, että henkilöllä on muutoin työn edellyttämä kelpoisuus ja riittävä kielitaito.

3. Suunnitelma kotoutumista edistävästä toimista

Maahanmuuttajilla on kotouttamislain mukaisesti mahdollisuus osallistua *alkukartoitukseen*, joka sisältää *alkuhaastattelun* ja tarvittaessa muita *tarkentavia toimenpiteitä*. Työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) järjestää alkukartoituksen työttömäksi työnhakijoiksi ilmoittautuneille maahanmuuttajille ja *kunta* toimeentulotukea saaville maahanmuuttaja-asiakkaille.

Näillä maahanmuuttajilla on lain mukainen oikeus *kotoutumissuunnitelmaan*, joka laaditaan alkukartoituksen perusteella maahanmuuttajalle yhdessä hänen kanssaan.

Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma voidaan tarkoituksenmukaisuusperiaatetta noudattaen tehdä myös muille kuin edellä mainituille maahanmuuttajille, jolloin nämä tehdään kunnassa. Tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon mm. maahanmuuttajan ikä ja elämäntilanne. Arvioinnin kotoutumissuunnitelman tarpeellisuudesta tekee viranomaisen alkukartoituksen perusteella.

3.1. Alkukartoitus

Alkukartoituksessa tehdään alustava arvio maahanmuuttajan yleisistä kotoutumisvalmiuksista. Alkukartoitukseen sisältyy maahanmuuttajan *alkuhaastattelu* ja tarvittaessa *tarkentavia toimenpiteitä*, joilla kotoutumisvalmiuksia voidaan arvioida. Alkukartoitus on käynnistettävä kahden kuukauden

kuluessa asiakkuuden alkamisesta siellä, missä asiakkuus alkaa, esimerkiksi toimeentulotukiasiak-
kaiden osalta sosiaalitoimistossa ja kouluikäisten osalta koulussa.

Alkukartoituksen sisällöllinen laajuus ja kesto vaihtelevat maahanmuuttajan yksilöllisen tilanteen mukaan. Vastaavasti yksilöllisistä tai perheen tarpeista ja tilanteista riippuen tehdään yhteistyötä vi-
ranomaisten välillä. Sellaiset alkukartoitustoimet, joita ei voida asiakkaan tarvetta edellyttämällä
tavalla toteuttaa kunnassa omana toimintana, voidaan tehdä seutukunnallisena yhteistyönä.

Kunnan työntekijä toteuttaa alkuhaastattelun yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Tarvittaessa alku-
haastatteluun järjestetään tulkkaus. Alkuhaastattelu käsittelee maahanmuuttajan nykytilannetta, tar-
peita ja voimavaroja. Alkuhaastattelussa kartoitetaan maahanmuuttajan henkilötiedot, tiedot per-
heestä, koulutustausta ja työkokemus. Lisäksi selvitetään maahanmuuttajan kielitaito, luku- ja kir-
joitustaito, tietotekniikan osaaminen ja se, onko hänellä ajokortti. Alkuhaastattelussa käsitellään
myös maahanmuuttajan yleistä elämäntilannetta, esimerkiksi taloudellista ja sosiaalista tilannetta ja
asumiseen liittyviä asioita. Lisäksi kartoitetaan jo olemassa olevia palveluita, joiden piirissä maa-
hanmuuttaja on, kuten esimerkiksi Kelan palvelut, terveydenhuoltopalvelut ja järjestötoiminta. Al-
kuhaastattelu sisältää myös maahanmuuttajan vapaa-aikaa, harrastuksia, vahvuuksia ja muita eri-
tyistaitoja käsitteleviä kysymyksiä.

Alkukartoitusta voidaan pitää riittävän laajana, kun sen perusteella maahanmuuttaja voidaan ohjata
tarvettaan vastaavaan koulutukseen (esim. kielikoulutukseen) ja muihin kotoutumista tukeviin pal-
veluihin. Kotoutumista edistävät toimenpiteet kirjataan kotoutumissuunnitelmaksi alkukartoituksen
tuottaman tiedon pohjalta. On tärkeää, että kotoutumissuunnitelman tekijällä on käytössään kaikki
alkukartoituksessa koottu tieto myös mahdollisilta alkukartoituksen yhteistyökumppaneilta. Kou-
luikäisten osalta alkukartoituksen tekijä voi tehdä myös kotoutumissuunnitelman lapsen huoltajan
kanssa.

3.2. Kotoutumissuunnitelma

Maahanmuuttajan henkilökohtaisen kotoutumissuunnitelman kesto on kunkin kotoutujan yksilöllii-
sistä tarpeista riippuva. Ensimmäinen suunnitelma tehdään enintään vuodeksi. Kotoutumissuunni-
telmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista tulee tarkistaa kuukauden, parin välein tai viimeistään
sen päättyessä. Tarpeen mukaan voidaan tehdä ensimmäisen kotoutumissuunnitelman jatkoksi toi-
nen (tai kolmas). Kotoutumissuunnitelma voidaan tehdä yhteensä enintään kolmeksi vuodeksi en-
simmäisen suunnitelman allekirjoittamisesta lukien. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laa-
dittava viimeistään kolmen vuoden kuluessa maahanmuuttajan oleskeluluvan tai oleskelulupakortin
myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä.

4. Tulkkauskesymykset

Tulkkia on syytä käyttää maahanmuuttajien asiointin nopeuttamiseksi ja varmistamiseksi. Tulkkaustarpeisiin voidaan tilata läsnäolotulkki tai asiointitulkki, ja lisäksi voidaan käyttää ilmoitustulkkausta.

Puuttuvan tai puutteellisen tulkkauksen vuoksi viranomaisten ja maahanmuuttajien välisessä viestinnässä voi syntyä ikäviä väärinymmärryksiä. Tulkkeina ei käytetä perheen alaikäisiä lapsia vanhempien ja viranomaisten välillä, ei myöskään ystävää. Virallisen tulkin käyttö on suositeltavaa mm. esteettömyyden varmistamisen ja ammattitaidon takia. Tulkkaustilanteisiin hankitaan tulkki hankintasopimusten mukaisesti.

Kunnan henkilökunnan keskuudessa hyödynnetään työntekijöiden kielitaitoa mahdollisuuksien mukaan.

5. Neuvontapalvelut ja tiedottaminen

Kaikille kuntalaisille tiedotetaan palveluista, velvollisuuksista ja oikeuksista niin, että he osaavat toimia paikkakunnalla. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti tiedottamista muokataan eri kohderyhmille. Maahanmuuttajille omakielinen tiedottaminen on asioiden ymmärtämiseksi tärkeää, vaikka suomea osattaisiinkin auttavasti. Lisäksi suomenkielisen tiedottamisen selkokielisyys helpottaa ymmärtämistä silloin, kun vieraskielisiä versioita ei tehdä.

Kunnan palveluista ja ajankohtaisista asioista tiedotetaan paikallislehdessä, kunnan verkkosivuilla ja Ilomantsin kunnan joka kotiin jaettavilla tiedotuslehdillä.

Maahanmuuttajia palvelee Infopankki, <https://www.turku.fi/infopankki> josta löytyy monilla eri kielillä tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, toimintatavoista erilaisissa elämäntilanteissa ja palveluista.

Jokainen viranomainen on tiedotus- ja neuvontavelvollinen omassa työssään. Maahanmuuttajien kanssa henkilökohtaiseen neuvontaan on käytettävä enemmän aikaa ja aina tarvittaessa myös tulkkia. Infopankki on hyvä apuväline myös maahanmuuttajien kanssa toimiville työntekijöille ja viranomaisille, koska palveluiden yleiset esittelyt on käännetty hyvin monille eri kielille ja eri kieliversioiden välillä voi liikkua joustavasti. On tärkeää, että maahanmuuttaja saa oikeaa ja täsmällistä tietoa oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Siksi on tärkeää myös ohjata maahanmuuttaja-asiakas mahdollisimman varhaisessa vaiheessa asioimaan sen tahon tai viranomaisen puoleen, jolle kukin asia kuuluu.

Mikäli maahanmuuttaja ei ole saanut oleskeluluvan yhteydessä sisäasiainministeriön perustietopakettia Suomesta, se on mahdollista hakea nettiosoitteesta <http://tem.fi/perustietoa-suomesta>. *Perustietoa Suomesta* -opas on varsin kattava ja se löytyy suomen kielen lisäksi usealla muulla kielellä.

6. Kunnan toimet ja tekijät hallintokunnittain

6.1. Sivistystoimen palvelut

Ilomantsin kunnassa sivistystoimeen kuuluvat varhaiskasvatus, koulu-, liikunta- ja nuorisotoimi sekä kirjasto, kansalaisopisto, vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta ja maahanmuuttajapalvelut. Päätöksentekoa ja vastuualueita sekä toimintaa on hallintosäännössä jaettu hyvinvointilautakunnalle, viranhaltijoille ja työntekijöille.

6.1.1. Varhaiskasvatus

Kaikilla alle kouluikäisillä lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen vähintäänkin 20 h/vko. Vanhemmat voivat valita lapselleen kunnallisen varhaiskasvatuksen tai vaihtoehtoisesti kotihoidon tuen tai yksityisen hoidon tuen. Kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään Ilomantsissa päiväkodissa, perhepäivähoidossa ja avoimessa päiväkodissa.

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Se on osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii mm. suomen kieltä ja suomalaista kulttuuria. Varhaiskasvatuksesta lapsi siirtyy esiopetukseen ja perusopetukseen.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea ja täydentää kotien kasvatustehtävää. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä mm. Siun Soten toimijoiden kanssa.

Varhaiskasvatuksen alkuvaiheessa ja myöhemmin aina tarvittaessa järjestetään perheelle tulkkauks-apua.

6.1.2. Koulutoimi

Ilomantsin kunnassa koulutoimi järjestää esi- ja perusopetusta sekä yleissivistävää opetusta. Koulutoimessa edetään esimerkiksi seuraavan toimintatavan mukaan:

Esiopetus

Esiopetus on suunnitelmallista sekä tavoitteellista kasvatusta ja opetusta. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen suotuisia kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä ja tervettä itsetuntoa. Lapselle tarjotaan oppimiskokemuksia ja mahdollisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen vertaisryhmän jäsenten ja muiden lasten sekä aikuisten kanssa.

Esiopetuksen tavoitteena on parantaa lapsen oppimisedellytyksiä. Lapsen on osallistuttava esiopetukseen sinä vuonna, jona hän täyttää vuonna kuusi vuotta eli vuotta ennen aiotun perusopetuksen aloittamista. Lapsen voidaan myös todeta kuuluvan niin kutsutun pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin, jolloin esiopetus voidaan aloittaa vuotta aikaisemmin. Ilomantsin kunnassa esiopetuksen järjestää koulu-toimi.

Suunnitelmissa hyödynnetään soveltuvin osin esikoululaisen tukemisessa Ilomantsin kunnan käytäntöjä ja lomakkeistoja. Myös kielen ja erityisesti suomen kielen kehitystarpeet otetaan huomioon.

Perusopetus

Perusopetus alkaa sinä vuonna, kun lapsi täyttää seitsemän vuotta ja päättyy, kun perusopetuksen oppivelvollisuus on suoritettu tai jatkuu kymmenen vuotta perusopetuksen alkamisesta. Perusopetuksen suorittaminen antaa jatko-opintokelpoisuuden sekä ammatilliseen koulutukseen että lukioon. Lukioon jatkaminen on mahdollista Ilomantsissa; ammatilliseen jatkokoulutukseen hakeudutaan muille paikkakunnille koulutuspaikkojen tarjonnan mukaan.

Ilomantsin kunnassa on kaksi kyläkoulua, jotka antavat perusopetusta vuosiluokille 1 – 6 sekä Pogostan koulu, jossa on perusopetusta vuosiluokille 1 – 9. Koulupaikka ratkeaa niin kutsutun lähikouluperiaatteen mukaisesti. Erityistä tukea tarvitsevien kohdalla arvioidaan myös pienryhmään sijoittamisen tarpeellisuus. Erityisen tuen piiriin kuuluvien pienryhmiä on vain Pogostan koulussa.

Ilomantsiin sijoittuvan lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen tilanne kartoitetaan. Suomen kielen taidon kartuttaminen on merkityksellistä opintoja suunniteltaessa. Selvitetään myös, onko lapsen tai nuoren oman äidinkielen tai jonkin muun kielen avulla mahdollista tukea opiskelua. S2-kielenopetuksen sekä oppilaan oman äidinkielen opiskelumahdollisuudet suunnitellaan oppilaskohtaisesti. Kunkin lapsen ja nuoren henkilökohtaisen kehityksen ja taitojen perusteella ratkaistaan kouluun sijoittaminen, luokka-aste, opintojen tavoitteet ja opintopolku. Koulussa oppilasta voidaan tukea niin yleisen, tehostetun kuin erityisenkin tuen keinoin oppilaan omista tarpeista lähtien. Tukimuodosta riippuen laaditaan joko oppimissuunnitelma tai henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelma ja tarpeelliset päätökset opetuksen järjestämiseksi.

Oppilas etenee nivelvaiheiden kautta koulunkäynnin eri vaiheista toiseen.

Opinnoissa noudatetaan valtakunnallisia esi- ja perusopetuksen lainsäädäntöä ja opetussuunnitelman perusteita sekä seudullista esi- ja perusopetussuunnitelmaa ja Ilomantsin kunnan paikallisia ohjeistuksia maahanmuuttajatausta huomioiden.

Oppilashuolto

Koulunkäynnin aikana lapsi ja nuori kuuluu oppilashuollon piiriin, mikä tarkoittaa erilaisia palveluita. Ensisijassa oppilaanohjaaja, luokanopettaja ja -ohjaaja auttavat koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Koulussa oppilas saa ilmaisen kouluaterian, palveluita kouluterveydenhoitajalta ja -lääkäriltä sekä tarvittaessa koulukuraattorilta ja -psykologilta. Hammashuollosta vastaa Ilomantsin terveyskeskus. Mikäli lapsi tai nuori on oikeutettu koulukyyditykseen, kyyditysjärjestelyistä vastaa koulutoimisto.

Ilomantsilaisissa kouluissa toimii moniammatillinen oppilashuoltoryhmä, jossa huoltajan luvalla tai huoltajien läsnä ollessa voidaan käsitellä laaja-alaisesti koulunkäyntiin liittyviä suunnitelmia, järjestelyjä ja tukemista sekä eri toimijoiden kanssa tarvittavaa yhteistyötä.

6.1.3. Vapaa-aika

Kansalaisopisto

Ilomantsissa toimii kansalaisopisto, joka tarjoaa palveluita sekä vapaa-aikaan että ostopalveluina erilaisiin tarpeisiin. Esimerkiksi suomen kielen kurssuja voidaan järjestää kansalaisopiston omana koulutuksena, joka on kaikille maksuton.

Kansalaisopiston kursseilla sekä aikuiset että nuoret pystyvät vapaa-aikanaan harrastamaan niin kädentaitoja, liikuntaa, suomalaiseen kulttuuriin kuin perinteisiin ja yleissivistykseen liittyviä aihepiirejä. Maahanmuuttajia kannustetaan osallistumaan itseään kiinnostaville, kotoutumista edistäville kursseille.

Kirjasto

Ilomantsin kirjasto kuuluu Vaara-kirjastoihin, Pohjois-Karjalan yhteiseen kirjastoon. Kirjastoilla on yhteinen kokoelma, josta voi lainata kirjoja, lehtiä, musiikkia, elokuvia, soittimia, pelejä sekä erilaisia esineitä. Kirjastossa voi käyttää internetiä ja tietokoneita, lisäksi useimmissa kirjaston toimipisteissä on käytössä langaton verkko. Kirjasto tarjoaa myös erilaisia digitaalisia aineistoja, kuten e-kirjoja ja e-lehtiä.

Kirjastolla on omilla kokoelmillaan erikielistä materiaalia, ja kirjastolle voi esittää toiveita erikielisten materiaalien hankinnasta. Kirjaston käytössä on muun muassa Monikielisen kirjaston kokoelmat, jossa on aineistoa noin 80 kielellä, ja josta kirjasto voi maksutta tilata asiakkaalle kirjakokoonpanon. Samaten esimerkiksi Venäjänkielisen kirjaston kaukopalvelu lähettää aineistoa ympäri Suomen maksutta. Kirjaston PressReader-palvelun kautta voi kirjaston asiakaskoneella lukea monen kielisiä sanoma- ja aikakauslehtiä, esimerkiksi arabiaksi, englanniksi, venäjäksi ja turkiksi.

Kirjasto opastaa suomalaisen kirjaston käytössä ja tiedonhankinnan pulmissa. Kirjasto-opasteita, esimerkiksi kirjaston käytösäännöt ja yleisen kirjaston toimintaperiaatteet, on saatavana useilla kielillä.

Kulttuuripalvelut

Ilomantsin kulttuuripalvelutarjonnasta vastaavat niin kunta kuin ulkopuoliset tahot. Tietoja paikallisista tapahtumista saa paikallislehdestä tai kunnan nettisivuilta.

Liikuntatoimi

Ilomantsin kunnassa on hyvät liikuntaan suuntautuvat harrastusmahdollisuudet. Kunta ylläpitää uimahallia, liikuntahallia sekä hiihtolatuja. Myös koulujen saleja vuokrataan vapaa-ajan harrastuskäyttöön sekä seuroille että yksityisille henkilöille. Opastusta ja ohjeita vierailta kielillä järjestetään tarpeiden mukaan.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi järjestää sekä harrastusmahdollisuuksia nuorille että ylläpitää Ilomantsin nuorisotalon toimintaa, missä on mahdollisuus tutustua paikallisiin nuoriin ja toiminnallisten virikkeiden kautta kotoutua suomalaiseen yhteisöön.

Lapsille ja nuorille on eri tahojen järjestämänä kerhoja, joista voi tiedustella sekä nuorisotoimista että liikuntatoimista.

6.2. Asuminen

Ilomantsin asuntoimi järjestää vierasmaalaisille asunnon tarvitsijoille asuntoja kuten kantaväestöllekin. Oleskeluluvat tarkastetaan hakuvaiheessa. Kunnassa on keskitetty asunnonhaku eli kunnassa tehdään myös kunnan omistaman vuokraloyhtiön asukasvalintapäätökset. Asuntosihteri ja isännöitsijät opastavat asukkaita asumiseen liittyvissä asioissa. Tulkkia käytetään tarpeen mukaan.

6.3. Kunnan työllisyystoiminta

Ilomantsissa työllisyyspalveluita toteuttavat työllisyyskoordinaattori sekä työllisyys sihteeri. Työllisyyskoordinaattori tarjoaa ohjausta ja tukea ilomantsilaisille työllistymiseen ja kouluttautumiseen liittyvissä asioissa: auttaa työn hakemisessa avoimilta työmarkkinoilta, koulutuksiin hakeutumisessa tai oppisopimuspaikan löytämisessä. Työllisyyskoordinaattori tukee ja ohjaa palkkatukityössä, työkokeilussa ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevia asiakkaita jatkosuunnitelmien tekemisessä.

Työllisyys sihteeri organisoii kunnassa koululaisten kesätyöpaikkoja sekä aikuisten tukityöpaikkoja, työharjoittelupaikkoja sekä työelämävalmennuksen paikkoja, joita myös maahanmuuttajat tarvitsevat. Kunnan työllisyystoimijat tekevät tiivistä yhteistyötä TE-toimiston kanssa.

7. Kolmas sektori

Järjestöillä ja yhdistyksillä sekä niiden vapaaehtoistoimijoilla on tärkeä merkitys kotouttamisessa. Jo alkuvaiheessa heidän kanssaan voidaan tehdä yhteistyötä vaikkapa asuntojen varustamisessa sekä monenlaisessa opastuksessa. Kotouttamisessa voivat olla mukana sekä paikalliset että alueelliset järjestöt, joilla on asiantuntemusta maahanmuuttajatyöstä ja koulutusta vapaaehtoistoimijoille. Tällaisia ovat esimerkiksi Maaseudun Sivistysliitto, Punainen Risti sekä niiden hallinnoimat hankkeet.

8. Seurakunnat

8.1. Ilomantsin evankelisluterilainen seurakunta

Jokaisesta luterilaiseen kirkkoon kuuluvasta tulee kuntaan muuttaessaan automaattisesti seurakunnan jäsen. Uudelle jäsenelle lähetetään tervetuloivotuksena henkilökohtainen kirje, joka sisältää informaatiota seurakunnasta (ei kieliversioita).

Seurakunnan työmuodot ja tapahtumat ja retket ovat avoimia kaikille. Esimerkiksi päiväkerhoon ovat tervetulleita kaikki lapset. Seurakunnan diakoniatyö on kaikkien käytettävissä kansallisuuteen tai uskontokuntaan katsomatta. Diakoniatyön kautta maahanmuuttajia voidaan avustaa pienillä avustuksilla ruokaan ja pieniin kodin hankintoihin. Diakoniatyön puitteissa tehdään kotikäyntejä maahanmuuttajien luo.

Seurakunta järjestää aina tarvittaessa niin kasteita kuin rippikouluopetustakin sitä haluaville tänne muuttaville ulkomaalaisille.

8.2. Ilomantsin ortodoksis seurakunta

Ilomantsin ortodoksisen seurakunnan toiminta on tarkoitettu kaikille ikäryhmille ja kaikille kansallisuuksille. Seurakunnassa on maahanmuuttajajäseniä tai sellaisia, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, 3,4 % läsnä olevista seurakuntalaisista. Suurin vähemmistökielistä on venäjä. Muita kieliryhmiä seurakunnassa on saksa ja kreikka. Seurakunta järjestää jumalanpalveluksia eri kielillä maahanmuuttajien tarpeet huomioiden. Yleisin suomen kielen jälkeen käytetty jumalanpalveluskieli on kirkkoslaavi.

Seurakunta tukee jäseniään maaseudun murroksessa ja ikääntymisen tuomissa haasteissa. Maahanmuuttajia, paluumuuttajia ja seurakuntaan muualta tulleita aktivoidaan löytämään oma paikkansa Ilomantsissa ja omassa seurakunnassaan. Seurakunnan uutena diakoniatyömuotona on kiintiöpakolaisten tukeminen. Seurakunta ja sen vapaaehtoiset ovat aktiivisesti mukana perheiden kotouttamisessa.

9. Ohjelman seuranta

Ilomantsin kunnan kotouttamisohjelman toteutumista seurataan ja se päivitetään tarvittaessa.